

АНАЛІЗ
результатів опитування
студентів, викладачів, роботодавців та випускників
щодо якості освітньої програми
Міжнародні економічні відносини
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
(опитування проводилось з 10 по 15 березня 2025 р.)

Результати моніторингу студентів:

В опитуванні взяли участь 62 студенти денної форми навчання, що дозволяє отримати репрезентативну оцінку якості навчального процесу. Серед респондентів 44% навчаються на контрактній основі, а 56% – на бюджетній, що свідчить про переважання студентів, які не фінансують навчання самостійно.

Розподіл по курсам наступний: перший курс – 29%, другий курс – 25%, третій курс – 12%, четвертий курс – 34%.

Загальна задоволеність навчанням. Близько 39% студентів зазначили, що їм «скоріше подобається» навчання в університеті, а 25% вибрали варіант «у чомусь подобається, у чомусь ні». Водночас 22% висловили незадоволеність, відповівши "скоріше не подобається", що вказує на існування проблемних аспектів.

Якість викладання та організація навчального процесу. Якість викладання фахових дисциплін оцінили як «скоріше добре» 39% студентів, а ще 20% вважають, що викладання має як позитивні, так і негативні аспекти. Подібні показники спостерігаються у відгуках щодо загальноосвітніх дисциплін: 44% зазначили «скоріше добре», що свідчить про загальну задоволеність навчанням, хоча й з певними зауваженнями.

Відповідність змісту навчальних програм обраній спеціальності була оцінена позитивно: 41% респондентів зазначили «скоріше добре», а ще 20% – «дуже добре». Це свідчить про те, що навчальний матеріал загалом відповідає очікуванням студентів.

Використання цифрових технологій у навчанні отримало високі оцінки: 44% респондентів оцінили його як «дуже добре», тоді як 22% вважають, що цей аспект можна покращити.

Набуття компетентностей та відповідність навчання професійній діяльності. Щодо професійної підготовки, 42% студентів відповіли, що їхня освітня програма дозволяє здобути необхідні компетентності, ще 19% мають змішані враження. Це свідчить про необхідність посилення практичної спрямованості навчальних програм.

Академічна свобода та врахування інтересів студентів у викладанні отримали позитивні оцінки: 47% респондентів повністю погоджуються, що викладачі враховують їхні інтереси, ще 27% вважають, що це відбувається частково.

Освітнє середовище та безпека навчання. Освітнє середовище задовольняє потреби студентів у 46% випадків, проте 30% зазначили, що в цьому аспекті є недоліки.

Щодо безпеки навчання, 63% студентів повністю згодні з тим, що умови навчання є безпечними, а 19% вважають, що є певні аспекти, які слід покращити.

Доступність інформації та об'єктивність екзаменаторів. Інформація на веб-сайті університету вважається доступною та зрозумілою для 49% респондентів. Водночас 20% мають певні труднощі з доступністю інформації.

Об'єктивність екзаменаторів оцінили як "повністю згодні" 46% студентів, а ще 22% висловили змішані думки щодо цього питання.

Співпраця з роботодавцями та практична спрямованість. Питання залучення роботодавців до навчального процесу викликало розподілені відповіді: 52% студентів вважають, що це відбувається, проте 19% зазначили, що цей аспект потребує покращення.

Готовність обрати університет повторно. Якби студентам довелося знову обирати університет, 42% респондентів відповіли «безумовно так», ще 30% обрали варіант «скоріше так». Водночас 12% зазначили, що вони б не обрали цей університет знову.

Результати моніторингу викладачів:

Згідно з отриманими результатами, більшість респондентів є викладачами та адміністративними співробітниками Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, а саме, представниками НІІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу». В опитуванні прийняло участь 13 викладачів, що забезпечують викладання дисциплін на освітній програмі.

Основними методами надання студентам інформації є використання сайту інституту та електронних платформ для навчання. Найпоширенішими технологіями викладання є Moodle, Zoom, Microsoft Office, а також додаткові інтерактивні інструменти, такі як Google Forms та Kahoot.

Аналіз задоволеності процесом вибору дисциплін демонструє загальну позитивну оцінку, хоча окремі викладачі відзначають необхідність удосконалення цього механізму. Більшість респондентів вважають, що кількість аудиторних годин за навчальними дисциплінами є достатньою. Важливим є факт, що студенти мають можливість залучатися до наукових досліджень, і ця можливість оцінюється як повною мірою реалізована.

Освітня програма здебільшого відповідає потребам ринку праці, оскільки більшість респондентів повністю погоджуються з цим твердженням. Крім того, переважна більшість викладачів відзначають, що програма дозволяє здобути необхідні компетентності для подальшої професійної діяльності випускників.

Значна увага приділяється академічній доброчесності – респонденти вважають, що в університеті існує нульова толерантність до її порушення. Також позитивно оцінюється система підвищення кваліфікації та професійного розвитку викладачів, хоча питання стимулювання за професійні досягнення отримало більш змішані оцінки.

Щодо можливих змін у змісті освітньої програми, основні пропозиції включають посилення практичної складової, збільшення уваги до сучасних економічних тенденцій та впровадження новітніх технологій у навчальний процес. Однак частина викладачів вважає, що суттєвих змін не потрібно.

Освітня програма Міжнародні економічні відносини за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти загалом позитивну оцінку з боку викладачів, з незначними рекомендаціями щодо покращення вибору дисциплін, практичного спрямування навчання та мотивації викладачів.

Результати моніторингу випускників:

Аналіз проведеного моніторингу показав, що більшість випускників кафедри позитивно оцінюють свій навчальний досвід. Зокрема, 66,7% респондентів відзначили, що навчання їм безумовно подобалося. Ще 16,7% зазначили, що вони скоріше задоволені освітнім процесом. Водночас 8,3% випускників висловили змішані враження, а ще 8,3% заявили, що навчання їм скоріше не подобалося.

В опитуванні взяли участь 12 випускників освітньої програми «Міжнародні економічні відносини» за рівнем бакалавр / спеціаліст 2005, 2010, 2013, 2014, 2015, 2018, 2021 та 2024 рр.

Середня оцінка якості викладання на факультеті становить 9,25 за десятибальною шкалою, що свідчить про високий рівень задоволеності випускників рівнем підготовки та методикою викладання навчальних дисциплін.

Половина респондентів (50,0%) зазначила, що мала часткову можливість вибору дисциплін під час навчання. Водночас 33,3% випускників повідомили про відсутність такої можливості, а лише 16,7% мали повний вибір навчальних курсів. Аналіз за роками випуску демонструє певні відмінності: 2005 рік випуску (100% респондентів не мали можливості вибору дисциплін); 2010 рік випуску (50% змогли обирати дисципліни частково, інші 50% такої можливості не мали); 2013 рік випуску (33,3% мали частковий вибір, ще 33,3% мали повну можливість вибору, а 33,3% не могли обирати дисципліни); 2015 рік випуску (100% випускників зазначили, що вибору не було); 2018, 2021 та 2024 роки випуску (всі респонденти вказали, що мали повну можливість вибору дисциплін).

Зафіксовано досить низький рівень участі у міжнародних академічних програмах: 80,0% випускників не брали в них участі, тоді як лише 20,0% скористалися цією можливістю. Аналіз показав значну різницю між випускниками різних років: 2010, 2018, 2024 роки випуску (100% випускників не брали участі у програмах міжнародної академічної мобільності); 2021 рік випуску (100% респондентів повідомили, що брали участь у міжнародних програмах).

Позитивно оцінюється відповідність освітньої програми сучасним тенденціям розвитку спеціальності та галузі. 66,7% випускників повністю погоджуються із цим твердженням, 25,0% скоріше згодні, тоді як 8,3% мають неоднозначну думку.

Аналогічна ситуація спостерігається щодо відповідності програми потребам ринку праці. Дві третини респондентів (66,7%) впевнені, що програма повністю відповідає вимогам ринку. Ще 16,7% вважають, що ця відповідність

була частковою, тоді як 8,3% респондентів висловили сумніви, а ще 8,3% заявили, що програма не відповідає ринку праці.

Аналіз свідчить про досить високу частку працевлаштованих випускників. 41,7% уже працювали на момент закінчення університету, 33,3% знайшли роботу відразу після випуску, а ще 8,3% знайшли роботу через певний час. Водночас 16,7% випускників повідомили, що не шукали роботу після завершення навчання.

Аналіз відповідності місця роботи здобутій спеціальності показав, що ситуація серед випускників є неоднозначною. 40,0% випускників працюють безпосередньо за своєю спеціальністю, ще 40,0% – за суміжним фахом. Водночас 20,0% випускників змінили сферу діяльності та працюють у галузях, що не пов'язані з їхньою освітою. Це свідчить про певну гнучкість освітньої програми, однак також вказує на можливі труднощі у пошуку роботи саме за основною спеціальністю.

Щодо легкості пошуку роботи за фахом, думки випускників розділилися майже рівномірно. 25,0% випускників вважають, що знайти роботу за спеціальністю відносно легко, ще 25,0% заявили, що це, навпаки, скоріше складно. Також 25,0% опитаних не змогли дати однозначну відповідь на це питання. Водночас 16,7% випускників відзначили, що працевлаштування за фахом не викликало жодних труднощів, тоді як 8,3% вказали на значні проблеми у пошуку роботи.

Попри окремі труднощі, більшість випускників загалом задоволені вибором своєї освітньої програми та знову зробили б такий самий вибір. Зокрема, 58,3% випускників безумовно повторили б своє рішення щодо спеціальності. Ще 25,0% опитаних схиляються до позитивної відповіді, хоча мають певні сумніви. Водночас 16,7% випускників вважають, що, маючи можливість обирати знову, вони, скоріше за все, обрали б іншу програму.

Результати моніторингу роботодавців:

В опитуванні взяли участь 11 респондентів. Роботодавці які взяли участь в опитуванні є представниками різних сфер, але більшість з них є представниками ІТ-сфери – 18,2%, Наука, освіта – 18,2%, інші розподілились по 9,1% (громадське харчування та готельна справа, оптова та роздрібна торгівля, легка промисловість, туризм та юридичні послуги).

Більшість компаній, організацій працюють у приватному секторі – 72,7%, і 27,3 – у державному. Керівники підрозділів серед респондентів займають 63,6%, керівники підприємства, установи – 27,3%, 9,1 % - викладачі.

Респонденти, а саме 72,7% отримали опитування від ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу».

На запитання «Чи працюють зараз на Вашому підприємстві / в організації / компанії випускники Каразінського університету, які навчались за цією освітньою програмою» відповідь так – 81,8%, ні – 18,2%.

Респонденти у кількості – 81,8% планують надалі пропонувати роботу випускникам Каразінського університету, які навчались за досліджуваними освітніми програмами, 9,1 % – «важко відповісти», та 9,1% – ні.

Оцінена якість підготовки випускників ХНУ за цими освітніми програмами за десятибальною шкалою, де «10» означає, що підготовка є максимально якісною, а «1» — абсолютно неякісною, має наступні оцінки – 54,5% - поставили по 10 балів, 36,4% - 9 балів, 9,1% - 8 балів. Негативних оцінок не виявлено.

Більшість респондентів на питання яким чином залучені до підготовки та реалізації освітніх програм, 54,5% зазначили, що надають рецензії / відгуки стосовно освітніх програм, 36,4% – беруть участь в проектуванні та удосконаленні програми, 27,3% участь у позанавчальних заходах (тренінги, майстер-класи, семінари тощо).

Роботодавці – респонденти 36,4%, зазначили, що їх пропозиції були повністю враховані під час проектування та удосконалення ОПП, 27,3% – скоріш враховані.

63,6% респондентів зазначили, що цілі освітніх програм та програмні результати навчання повністю зрозумілі, 9,1% – скоріше зрозумілі, 9,1% – важко відповісти.

Освітня програма враховує сучасні тенденції розвитку спеціальності, галузі – 10 респондентів згодні повністю, 1 - незгодні;

Освітня програма враховує потреби ринку праці: повністю згодні – 9, скоріше згодні – 1, повністю незгодні – 1.

Освітня програма враховує інтереси та пропозиції роботодавців: повністю згодні – 10, скоріше незгодні – 1.

Навчання за освітньою програмою дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності: повністю згодні – 8, скоріше згодні – 2, повністю незгодні – 1.

72,2 % респондентів зазначили, що практична підготовка випускників їх повністю влаштовує, і 27,3% - скоріше влаштовує. Для підвищення рівня практичної підготовки надійшли пропозиції від респондентів - запропонування більше практичних кейсів; та офлайн заняття.

Роботодавців - 63,65% ПОВНІСТЮ ВЛАШТОВУЄ влаштовує ступень залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, 18,2 % - У чомусь влаштовує, у чомусь не влаштовує; 18,2% - скоріше влаштовує.

На питання «Чи бачите Ви певні недоліки в освітній програмі?» – 10 респондентів (90,9%) зазначали, що недоліків немає, і тільки 1 респондент (9,1%) – вказав так. Але, саме які недоліки наявні в опитуванні не вказано.

Загальні висновки щодо опитувань:

Загалом, як студенти, випускники, так і викладачі позитивно оцінюють якість освітньої програми.

Результати опитування студентів свідчать про наявність окремих аспектів, які потребують удосконалення: посилення практичної складової навчання; залучення більшої кількості фахівців-практиків; розширення міжнародної співпраці; цифрова адаптація окремих дисциплін; покращення доступу до міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних; розвиток партнерства з роботодавцями.

Аналіз відповідей викладачів щодо можливих недоліків освітньої програми свідчить про відсутність суттєвих проблем, оскільки значна частина респондентів або не вказали на наявність недоліків, або зазначили, що таких немає. Це підтверджує загальну позитивну оцінку освітньої програми.

Результати опитування випускників свідчать про загальну позитивну оцінку здобутої освіти. Більшість респондентів висловили задоволеність навчанням та якістю викладання. Рівень участі у міжнародних академічних програмах мобільності виявився низьким, хоча ситуація залежала від року випуску. Освітня програма загалом відповідала сучасним тенденціям і вимогам ринку праці, оскільки працевлаштування після навчання є загалом успішним, більшість випускників або вже працювали на момент випуску, або знайшли роботу одразу після завершення навчання.

Результати опитування роботодавців свідчать про загалом позитивне враження навчання в університеті, проте існують аспекти, які потребують покращення, зокрема посилення практичної складової, і більш тісна співпраця з роботодавцями.

Результати опитування було розглянуто на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та логістики, протокол №14 від 17.03.2025 р.

Гарант ОП

Олена ХАНОВА